

Informe trimestral de conjuntura catalana

Juliol 2020

Editorial

En les crisis hi ha tres dades fonamentals per avaluar l'abast del problema: quant cau l'economia durant la fase negativa, quan comença a recuperar-se i a quin ritme ho fa. En funció d'aquestes xifres poden haver-hi grans diferències entre països. Sembla que l'economia espanyola estarà entre les més castigades. Va caure més durant la fase negativa per la duresa del confinament, començarà a recuperar-se més tard per la importància del sector turístic en l'economia espanyola, i finalment ho farà amb menys empenta atès que les mesures per rescatar empreses i treballadors no han estat tan importants com les preses per altres països amb més marge pressupostari. Dins aquest context, Catalunya podria ser una de les economies en recuperar-se abans dins l'Estat espanyol per la major importància de la indústria i les exportacions, un sector que es recuperarà abans que la resta. Tanmateix, la importància del turisme internacional per algunes zones del país pot actuar en sentit contrari.

En l'informe de conjuntura anterior analitzàvem l'impacte econòmic del confinament. Ara, l'informe del segon trimestre que presentem al juliol analitzem com s'està produint la represa a la normalitat. Poc a poc, s'observa una progressiva recuperació de l'activitat. Els indicadors, que van caure estrepitosament al març i a l'abril, comencen a donar senyals

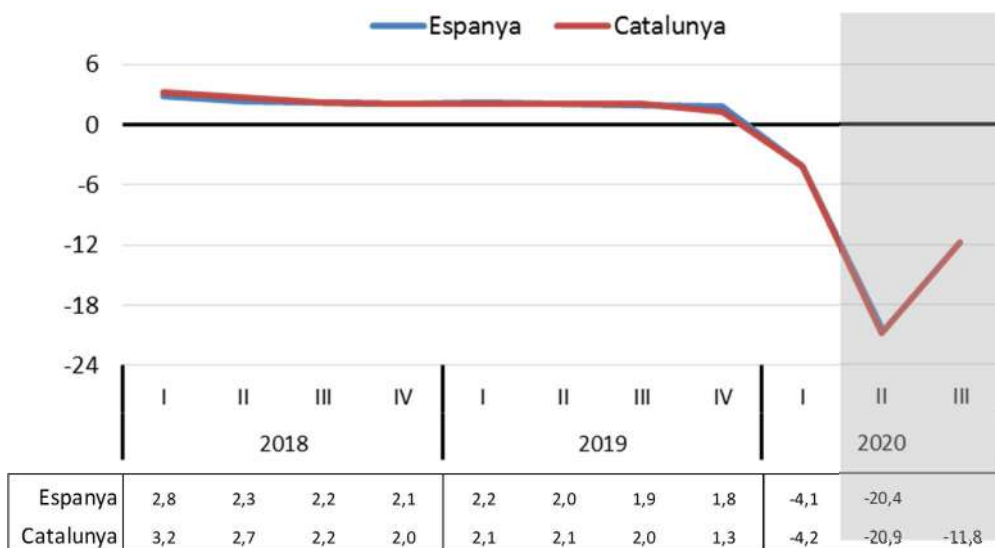
positives al maig i al juny. Les afiliacions, per exemple, ja evidencien una recuperació del pols i les constants vitals, malgrat que només s'ha recuperat el 16% de l'ocupació destruïda al març i abril, i que la meitat dels treballadors que es va acollir a un ERTO hi continuen estant. El que s'observa és que la represa a la normalitat tindrà un impacte molt diferent per sectors. Mentre que la construcció i bona part de la indústria i els serveis estan recuperant el pols amb més rapidesa del previst, els sectors de l'hostaleria, la restauració, el transport i els espectacles i esdeveniments, tindran una recuperació molt més lenta. La duresa de l'impacte de la crisi de la Covid-19 la sabrem quan es vagin retirant els ERTOS i una part d'aquests no tornin a la feina perquè l'empresa hagi de tancar. La pèrdua de 18.846 empreses a Catalunya entre març i juny ja ens mostra que aquest és un dels riscos més importants.

Fa tres mesos preveïem una caiguda del PIB del 7,3% el 2020 i un escenari més negatiu del -10,1% si les polítiques públiques adoptades no eren suficients per evitar la destrucció del teixit productiu. En el model actual de previsions, el primer escenari està totalment descartat i l'escenari central és una caiguda del 10,3% del PIB, que podria convertir-se en un 13% si hi hagués un segon rebrot important que obligués a imposar de nou restriccions a la mobilitat.

El PIB registrarà una caiguda històrica del 10% i la recuperació el 2021 serà parcial

La destrucció d'empreses i l'augment de l'atur faran més llarg el període de recuperació

Gràfic 1. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. interanual, en %)

Fons: Espanya: INE (fins al 1T20) i estimació Banc d'espanya (2T20)
Catalunya: Idescat (fins al 1T20) i estimacions pròpies (2T20 i 3T20)

Síntesi de la conjuntura catalana: fort impacte de la crisi al 2T. i previsió de recuperació al 3T. i 4T.

A l'informe presentat a principis de maig, poques setmanes després de la declaració de l'estat de l'alarma, es recollia una primera estimació de l'impacte que podia tenir la Covid-19 sobre l'economia catalana. En aquell moment es dibuixaven dos possibles escenaris, els dos amb un fort impacte econòmic. Un de més optimista consistia en que les polítiques aplicades asseguraven un impacte conjuntural de la crisi, evitant la destrucció significativa del teixit productiu, amb una estimació de variació del PIB el 2020 del -7,3%. I un segon escenari d'impacte major, amb una estimació del -10,1% en el cas que les polítiques aplicades no fossin suficients i la crisi sanitària acabava produint efectes estructurals.

El transcurs del temps ha confirmat els pitjors pronòstics. D'una banda, la situació sanitària, econòmica i social ha evolucionat negativament. I, a més, les dades disponibles en aquest moment apunten a que al segon trimestre de l'any s'han produït efectes a nivell estructural sobre el teixit productiu. Així, les estimacions de la Cambra i del Laboratori AQR-Lab de la Universitat de Barcelona, apunten a una caiguda del PIB en el conjunt del 2020 del -10,3%. Per valorar de manera adient aquesta estimació cal destacar dos aspectes importants:

a) D'una banda, queda clar que l'impacte més elevat de la crisi sanitària sobre l'economia s'ha produït durant el segon trimestre de l'any. L'economia hauria tocat fons amb una caiguda intertrimestral per sobre del 16%.

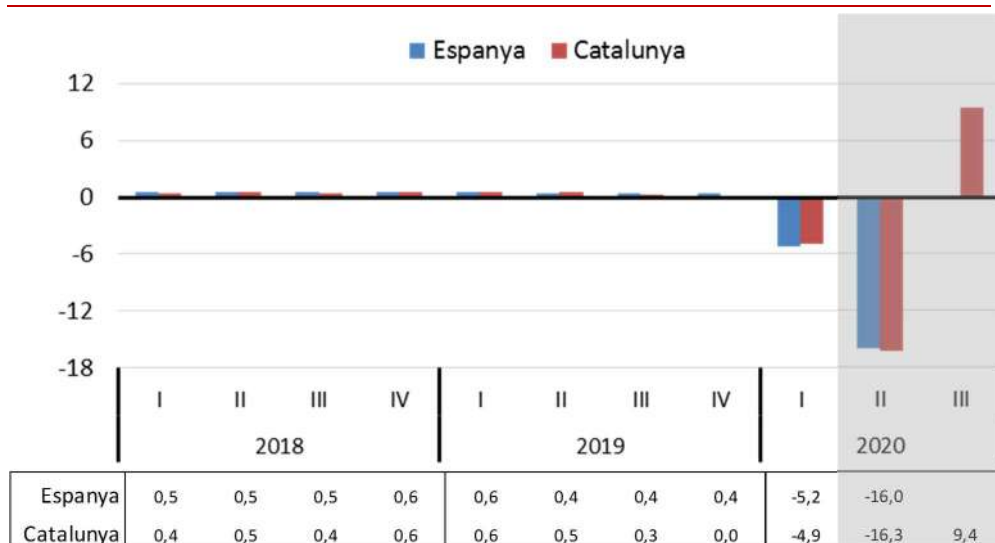
b) I, d'altra banda, i tenint en compte com s'està produint la recuperació de la mobilitat i la reobertura de les activitats de les empreses, la recuperació en el tercer trimestre (respecte el previ) no assoliria la mateixa magnitud, quedant-se en el 9,4%. De tota manera, la recuperació continuarà en els trimestres posteriors.

En termes interanuals, la caiguda en el segon trimestre s'estima en el -20,9% i en el tercer, de sols el -11,8%, confirmant així que en el segon trimestre l'economia va tocar fons. Que es compleixin les previsions aquí apuntades o no dependrà de quin sigui l'impacte final sobretot en les activitats més sensibles com poden ser el turisme i el comerç. Totes aquestes estimacions es basen en un escenari que, en termes relatius, podem qualificar de positiu. Si es produís un segon rebrot del virus que porti de nou a la paralització de determinades activitats productives, la caiguda del PIB el 2020 podria arribar al 13%.

L'impacte més fort de la crisi es reflecteix el segon trimestre, amb una variació trimestral del PIB del -16,3%

En el tercer trimestre es preveu una clara recuperació, amb un increment del 9,4% respecte al trimestre anterior

Gràfic 2. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. intertrimestral, en %)

Fons: Espanya: INE (fins al 1T20) i estimació Banc d'espanya (2T20)
Catalunya: Idescat (fins al 1T20) i estimacions pròpies (2T20 i 3T20)

Caiguda anual del PIB de dos dígitos en la majoria de components de la demanda interna i externa

Previsions per a l'any 2020: caiguda del PIB del 10,3%

A partir de l'escenari considerat a l'apartat anterior, el primer és recordar que ens trobem davant d'una previsió sobre l'evolució del quadre macroeconòmic totalment atípica. Segons les nostres estimacions, la totalitat de components pel costat de la demanda, patiran caigudes importants, tret del consum públic.

Naturalment, la caiguda més intensa correspon a la del component més volàtil, la inversió (-24,5%). En el cas del consum privat, aquesta caiguda es preveu que sigui del 8,4%.

Pel que fa al sector exterior, es preveu que aquest continui tenint una aportació positiva al creixement de magnitud similar a la del 2019 perquè la caiguda de les importacions serà lleugerament superior a la de les exportacions. Ara bé, el més destacable en l'evolució aquest any 2020 és la magnitud de la reducció, tant de les exportacions (-15,8%) com de les importacions (-18,3%). Això és degut a que el xoc sobre l'economia es produeix tant a nivell intern com a nivell internacional.

Pel costat de l'oferta, tots els sectors patiran una forta disminució del PIB com a resultat del xoc que ha causat la pandèmia

sobre l'activitat. En aquest sentit, es preveu que el sector serveis sigui el que més pateixi aquest xoc, arrossegat per l'important retrocés que experimentarà el sector turístic i el d'espectacles i esdeveniments, amb una caiguda acumulada en el conjunt de l'any de l'11,4%.

En canvi, es preveu que el sector primari sigui el que pateixi menys, amb una caiguda del 4,2%. Tant la indústria (-6,9%) com la construcció (-7,0%) es trobarien, segons les nostres previsions, en una situació intermèdia. Excepte en el cas del sector primari, totes les taxes de creixement del PIB sectorial s'han revisat a la baixa respecte a l'informe de maig.

Pel que fa a l'evolució dels preus, es preveu que la reducció de la pressió de la demanda i la caiguda del component energètic es tradueixi en una menor inflació. Pel que fa al conjunt del 2020, preveiem una lleu deflació (-0,3%) a causa de la intensa caiguda de la inflació general a partir del mes de març.

Finalment, es preveu també una clara reducció del ritme de creació d'ocupació, des del 2,0% el 2019 fins al -6,8% al 2020.

El sector serveis serà el més afectat per la crisi, amb una caiguda de més de l'11%.

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA

	2019	2020 (p)	2021 (p)
Producte Interior Brut	1,9%	-10,3%	6,4%
Consum Privat	0,9%	-8,4%	4,6%
Consum Públic	2,4%	3,2%	0,4%
Formació Bruta de Capital	3,0%	-24,5%	8,1%
Exportacions	3,8%	-15,8%	15,1%
Importacions	1,4%	-18,3%	12,4%
VAB agricultura	-3,1%	-4,2%	2,7%
VAB indústria	-0,3%	-6,9%	4,1%
VAB construcció	2,3%	-7,0%	6,3%
VAB serveis	2,7%	-11,4%	7,2%
Índex Preus Consum (base 2011)	0,9%	-0,3%	0,8%
Ocupats	2,4%	-6,8%	5,1%
Taxa d'atur	11,0%	17,1%	12,8%

Font: Idescat (2019) i elaboració pròpia (2020 i 2021). P: previsions d'AQR-Lab i Cambrabcn.

Unitats: Taxes variació interanual (%)

Data d'actualització: 8/07/2020

Cal destacar que, a diferència d'altres etapes de contracció econòmica, la reducció d'ocupació es preveu que sigui molt inferior a la reducció del PIB. Això podria ser així gràcies al recurs als Expedients de Regulació Temporal de l'Ocupació (ERTO) que han permès a moltes empreses aquestes darrers mesos reduir l'activitat durant el període de confinament, minimitzant el nombre d'acomiadaments, amb l'objectiu de recuperar progressivament l'activitat empresarial quan s'avanci gradualment cap a la nova normalitat.

Les estimacions presentades en el darrer informe es basaven en la hipòtesi que les empreses podrien reprendre de forma progressiva l'activitat, sense que es produís, arrel de la crisi, una destrucció significativa de teixit productiu i, per tant, un tancament important d'empreses.

Índex de confiança empresarial: s'estabilitza la confiança empresarial en el tercer trimestre

Un dels indicadors que pot tenir més interès seguir en aquests moments és justament l'índex de confiança empresarial. Perquè amb l'elevada incertesa, un índex d'expectatives pot recollir amb antelació allò que altres indicadors identifiquen amb més endarreriment.

No obstant, aquest supòsit no s'està complint. El tancament d'una part important d'empreses (veurem si de forma permanent), juntament amb la lentitud de la recuperació, justifica una revisió de l'estimació de creixement anual de l'economia catalana pel conjunt de l'any des del -7,3% fins al -10,3%.

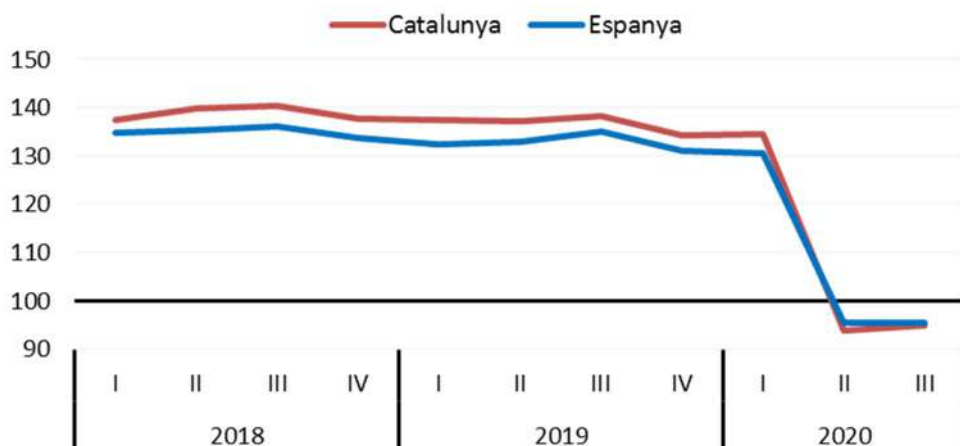
Hores d'ara, sembla que la tornada a la normalitat serà força dilatada el temps, a causa de nous brots puntuals amb la incertesa econòmica que això genera. Per tant, el procés de recuperació serà molt gradual. En definitiva, d'acord amb estimacions pròpies, la previsió és que per a tots els trimestres del 2020 el volum d'activitat econòmica sigui inferior al del mateix trimestre del 2019, i només a partir del primer trimestre del 2021 es recuperin les variacions interanuals positives del PIB.

Per això és una dada molt significativa que l'índex global referit al tercer trimestre (94,9) sigui pràcticament igual al del segon trimestre (93,9). Sobretot comparat amb el fet de que la dada del segon trimestre va ser gairebé quaranta punts inferior a l'índex referit al primer trimestre (134,6).

S'espera una caiguda important sobre l'ocupació, però inferior al descens del PIB gràcies als ERTOS

La tornada a la normalitat serà més gradual del previst inicialment, fet que explica la revisió a la baixa de les previsions

Gràfic 3. Índex de confiança empresarial harmonitzat (Índex, base IT.2013=100)

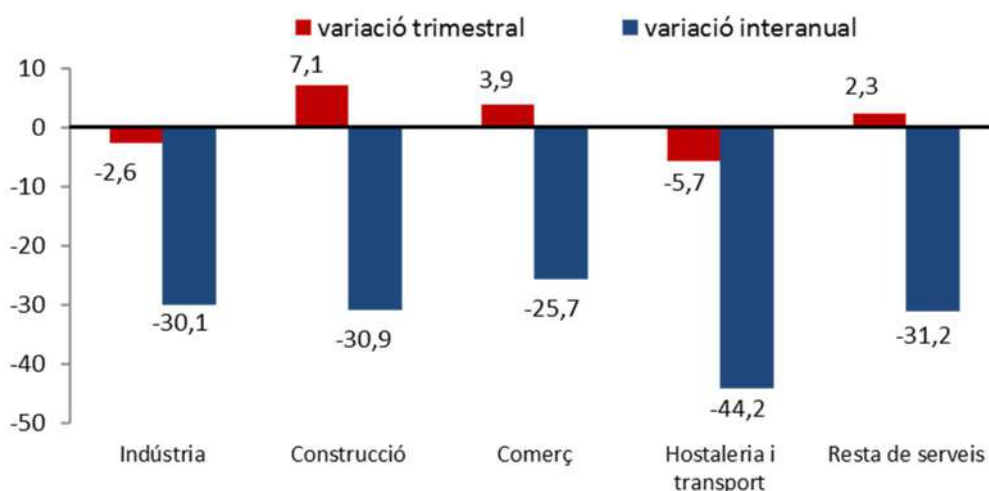

Font: INE (ESP) i Idescat (CAT)

També resulta molt significatiu observar les diferències entre sectors, ja que reflecteix molt bé que la sortida de la crisi serà a diferents velocitats. D'un costat, a l'hostaleria es constata una caiguda de 5,4 punts i a la indústria de 2,3 punts respecte al trimestre anterior. En canvi, molt més favorable és l'evolució referida a la construcció, amb un increment de 7,1 punts, al comerç amb un creixement de 4,1 punts, i a la resta de serveis amb un increment de 2,1 punts. És interessant comprovar com en el cas de la construcció, que havia patit una pèrdua de confiança al segon trimestre molt elevada, ara presenta una millor evolució en termes relatius.

Si comparem aquests resultats amb els del conjunt de l'economia espanyola, a grans trets les conclusions són molt similars i el valor de l'índex de cara al tercer trimestre és exactament igual que per al segon trimestre (95,5). Malgrat això, s'observen diferències precisament en els dos sectors en els quals s'ha detectat una evolució més positiva, la construcció i el comerç. En el cas de la construcció, l'evolució a Catalunya és més favorable que al conjunt d'Espanya (7,1 punts versus 4,2 punts), mentre que en el cas del comerç passa justament al revés (4,1 punts versus 6,9 punts).

Gràfic 4. ICEH per sectors a Catalunya. III trimestre del 2020 (Taxas de variació, %)

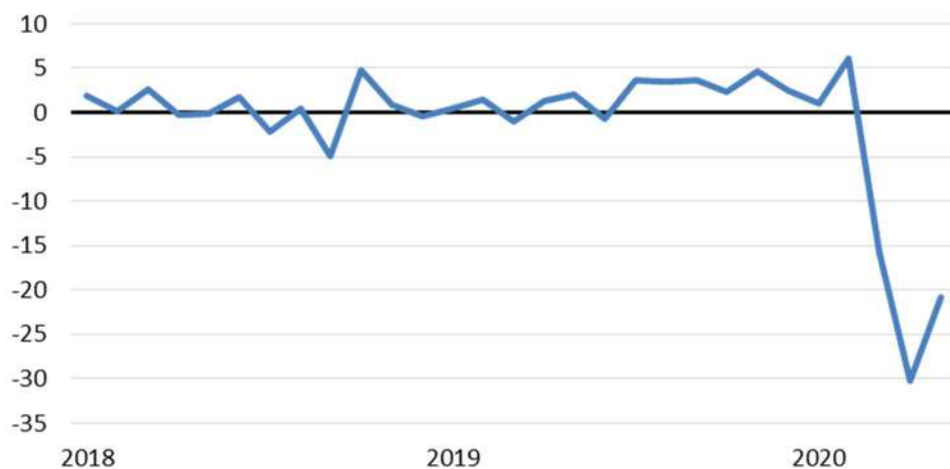
Font: Idescat

Les dades relatives a les expectatives s'estabilitzen de cara al tercer trimestre

Millors expectatives d'evolució a la construcció i al comerç que no pas a l'hostaleria

Gràfic 5. Índex de comerç al detall

(Base 2015=100 a preus constants, taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Consum: Previsió de tancar 2020 amb variació del -8,4%

La dada més rellevant a destacar en aquest informe és l'empitjorament en les previsions de creixement del consum a nivell agregat per al conjunt de l'any 2020. Tant les estimacions macro del consum privat com l'evolució dels indicadors bàsics de seguiment del consum mostren una forta caiguda que intensifiquen les perspectives negatives ja apuntades en l'informe anterior.

Les previsions actuals de la Cambra de Comerç i del Laboratori AQR-Lab (UB) apunten a una variació del consum privat del -8,4%. Això és conseqüència, com ja s'ha comentat, de que després del període de confinament el procés de reactivació de l'activitat està sent més lent de l'esperat inicialment, tant per la profunditat de l'aturada, com pels llocs de treballs perduts, l'augment de l'estalvi precaució, la por al contagi i a recuperar la mobilitat, la pèrdua de patrimoni, l'arribada de molts

menys turistes, etc. Cal dir que també s'ha revisat la previsió de creixement de cara al 2021 des del 3,9% fins al 4,6%. Per tant, globalment, es preveu un període de recuperació més extens del que prevèiem inicialment per a recuperar els nivells de consum de 2019.

A nivell agregat, els indicadors més utilitzats per seguir l'evolució del consum de les famílies són l'índex de vendes al detall i la matriculació de turismes. Aquests indicadors són una bona mesura de com la crisi sanitària ha impactat en el consum privat. La variació mesurada en termes interanuals de les vendes al detall al maig és del -20,9%. Pel que fa a la matriculació de turismes, el mes d'abril va tocar fons amb només 381 matriculacions, i ha repuntat al juny fins als 13.300, malgrat que encara suposa un -31,5% menys respecte el mateix mes de l'any anterior.

Forta caiguda dels indicadors relacionats amb el consum de les famílies

La crisi està augmentant l'estalvi precaució per la incertesa sobre el futur

Taula 1. Evolució dels indicadors. Consum

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de turismes (nombre)	13.300	juny 20	152,3%	-31,5%	-51,8%
Índex vendes grans superfícies, preus constants (Base 2015=100)	66,1	maig 20	19,4%	-24,5%	-12,8%
Índex comerç al detall, preus constants (Base 2015=100)	81,4	maig 20	18,6%	-20,9%	-12,4%
Importacions de béns de consum (milions d'euros)	1.181,0	abril 20	-42,3%	-54,5%	-21,7%

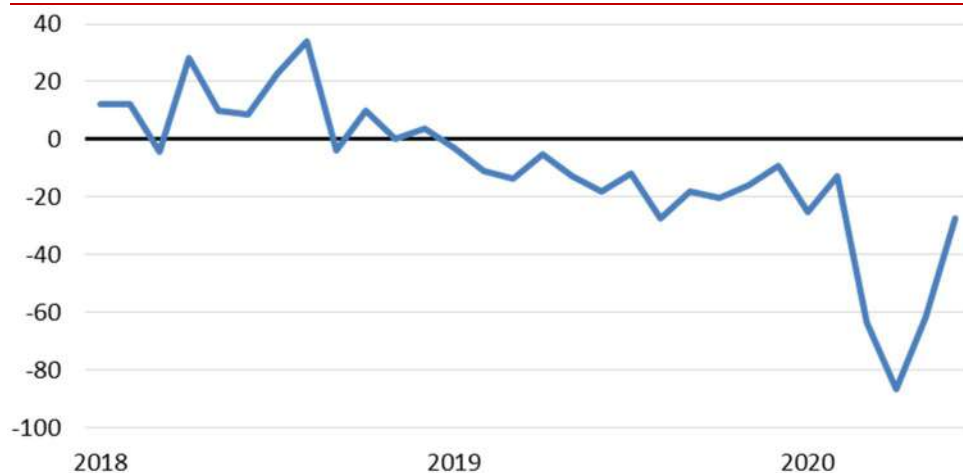
Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Gràfic 6. Matriculació de vehicles industrials

(Taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat

Inversió: es confirma una forta caiguda de la inversió al segon trimestre

A l'informe del mes de maig ja s'apuntava que la inversió, com a component més volàtil del PIB, patiria una forta contracció al segon trimestre, tot i que en aquell moment no es disposava encara de dades sobre indicadors directes per confirmar-ho.

En aquests moments, l'anàlisi dels indicadors sectorials més propers a aquesta macromagnitud confirmen aquesta evolució. Per exemple, les importacions de béns de capital registren fins al mes d'abril una variació acumulada del -15,3%.

En el cas de la matriculació de vehicles industrials, les dades acumulades fins a juny també mostren una frenada important, amb una variació interanual del -47,2%. Per altra banda, la inversió estrangera en el primer trimestre registra una caiguda del 9,6% respecte al mateix període del 2019. Cal tenir en compte que en aquest cas serà la dada del segon

trimestre la que recollirà, amb tota la seva extensió, l'impacte de la crisi.

Naturalment, aquestes taxes no es poden extrapolar directament com a valors quantitatius de referència per la inversió mesurada a nivell macroeconòmic, però sí que es poden interpretar com a símptomes clars d'una forta contenció.

En qualsevol cas, les estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB) preveuen una disminució de la inversió del 24,5% per al conjunt del 2020. Aquesta estimació suposa una revisió a la baixa en dos punts respecte a l'estimació presentada a l'informe anterior.

De cara al 2021 es preveu un clar repunt en l'activitat inversora, amb un increment del 8,1%. De nou, la recuperació de les magnituds del 2019 s'ajorna més enllà del 2021.

Taula 2. Evolució dels indicadors. Inversió

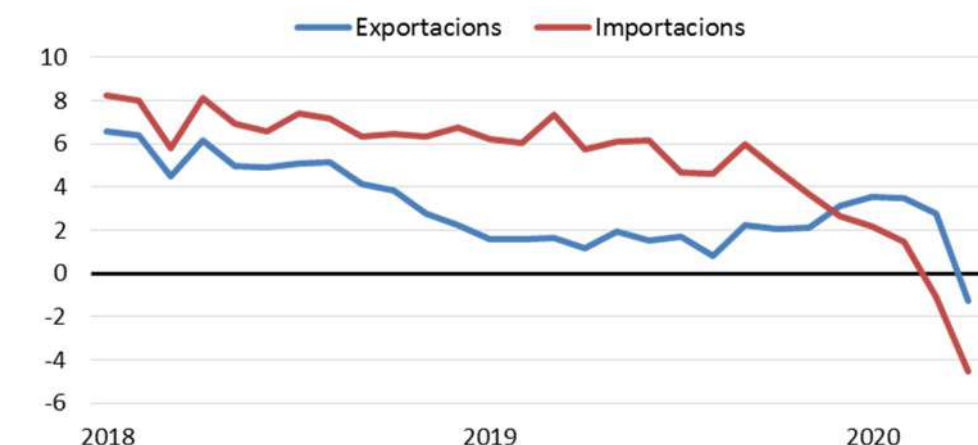
	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de vehicles industrials (nombre)	2.222	juny 20	78,0%	-27,6%	-47,2%
Importacions de béns de capital (milions d'euros)	337,0	abril 20	-26,4%	-36,2%	-15,3%
Crèdit al Sector privat (milions d'euros)	199,2	1T-20	-99,9%	0,7%	0,7%

Font: Idescat, INE i Banc d'Espanya *Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Forta caiguda de la taxa interanual de la inversió

La recuperació del nivell d'inversió previ al 2019, s'ajorna més enllà del 2021

Gràfic 7. Comerç exterior de béns (Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos, en %)

Font: Duanes

Previsió de caiguda de les exportacions del -15,8% al 2020

Sector exterior: forta reducció dels intercanvis comercials

Com a conseqüència de la crisi, es preveu una reducció significativa dels fluxos comercials amb l'exterior, superior a l'estimada fa tres mesos. L'epidèmia ha afectat de manera similar a tots els països amb els que Catalunya manté relacions comercials. A més, l'efecte ha estat similar tant a nivell d'exportacions com importacions.

La informació disponible sobre fluxos comercials està disponible fins al mes d'abril. Aquestes dades permeten comprovar la forta reducció en ambdues macromagnituds. Això sí, l'aportació positiva al creixement del PIB del sector exterior es mantindrà en nivells similars al 2019, atès que les importacions es reduiran més que no pas les exportacions. Així, les dades mensuals de duanes sobre exportacions reflecteixen fins al mes d'abril, i de forma acumulada, una caiguda del 12,9% en termes interanuals. En el cas de les importacions, per al mateix període de referència, la caiguda és del 17,0%.

Si es comparen aquestes dades amb les referides per al conjunt de l'economia espanyola es detecta una diferència important. Mentre que la caiguda de les exportacions i importacions a l'economia espanyola és d'una magnitud similar (-12,4% i -12,8%, respectivament), a Catalunya cauen més les importacions que les exportacions.

Per al conjunt de l'any, les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB) apunten a una disminució de les exportacions del 15,8% (abans -11,9%) i a una disminució de les importacions del 18,3% (abans -14,8%). De cara al 2021, encara que sigui encara molt provisional per l'elevada incertesa, es preveu un increment elevat de les dues components, del 15,1% i del 12,4% respectivament, fet que situarà, en el cas de les exportacions, en nivells comparables als que tenia el 2019.

El 2021 les exportacions de béns recuperaran el nivell previ a la Covid19

Taula 3. Evolució dels indicadors. Sector exterior

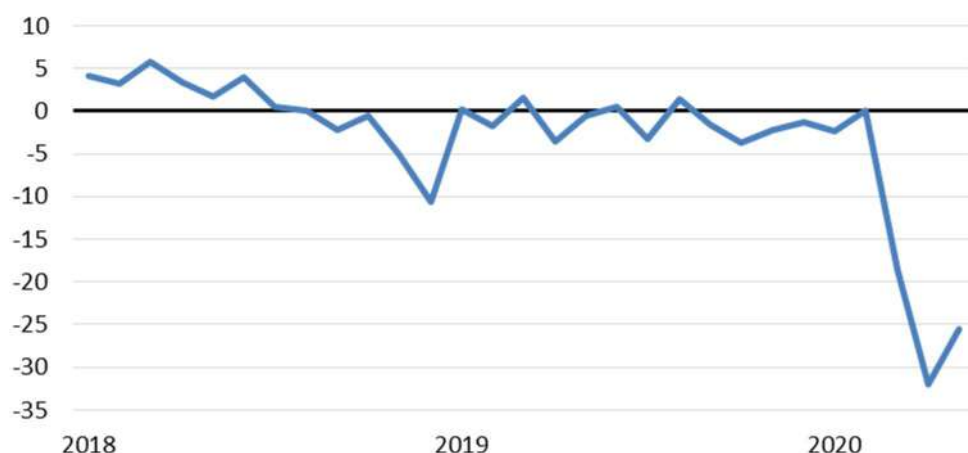
	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Exportacions de béns (milions d'euros)	3.843,0	abril 20	-31,0%	-40,4%	-12,9%
Imports de béns (milions d'euros)	4.871,3	abril 20	-24,7%	-38,3%	-17,0%
Inversió estrangera (milions d'euros)	668,0	1T-20	-55,2%	-9,6%	-9,6%
Inversió a l'estranger (milions d'euros)	42,2	1T-20	-87,4%	-89,2%	-89,2%

Font: Duanes i Idescat

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Gràfic 8. Índex de Producció Industrial corregit est. (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Indústria: descens el 2020 però menor al dels serveis

Tot i no ser el sector que més ha patit la crisi, la indústria s'ha vist clarament afectada per l'aturada d'activitat per la pandèmia. L'indicador més representatiu en aquest sector és l'indicador de producció industrial (IPI), del que hi ha dades fins al mes de maig. Aquestes dades mostren clarament com al mes d'abril es produeix el mínim d'activitat, i a partir de maig, coincidint amb el procés de desescalada, es va recuperant l'activitat de manera molt progressiva.

D'acord amb l'IPI, la disminució acumulada de l'activitat fins al mes de maig és del 16% en termes interanuals, una important caiguda que probablement s'anirà revertint en els propers mesos. Però aquest indicador, a més, permet comprovar enormes diferències entre tipus de béns, responent sobretot als canvis en el perfil del consum. Mentre que en els béns de consum la caiguda ha estat del 9,4%, en el cas dels béns d'equipament ha assolit el 27,8%, i en els béns intermedis ha estat del 15,2%.

Altres indicadors apunten a la mateixa evolució, tot i que amb magnituds diferents. La facturació de l'energia elèctrica ha caigut un 5,4% i la matriculació de vehicles industrials ha caigut un 47,2% acumulat fins al mes de juny. Un altre indicador molt útil per fer el seguiment de l'activitat, el nombre de treballadors afiliats, presenta algunes dificultats per treure'n conclusions directes, atès que durant aquesta crisi un nombre important de treballadors han continuat donats d'alta, tot i no treballar en termes efectius gràcies a la figura dels ERTO.

A partir de tota aquesta informació, i d'altra d'addicional, les estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB) apunten a que el 2020 es produirà una variació del valor afegit brut a la indústria del -6,9%. Per tant, s'apunta a un clar procés de recuperació a la segona meitat de l'any. De cara al 2021 es preveu un increment en l'activitat del 4,1%. De nou, no es recuperarà el 2021 tot el perdut l'any 2020.

L'índex de producció industrial cau un 16% fins al mes de maig

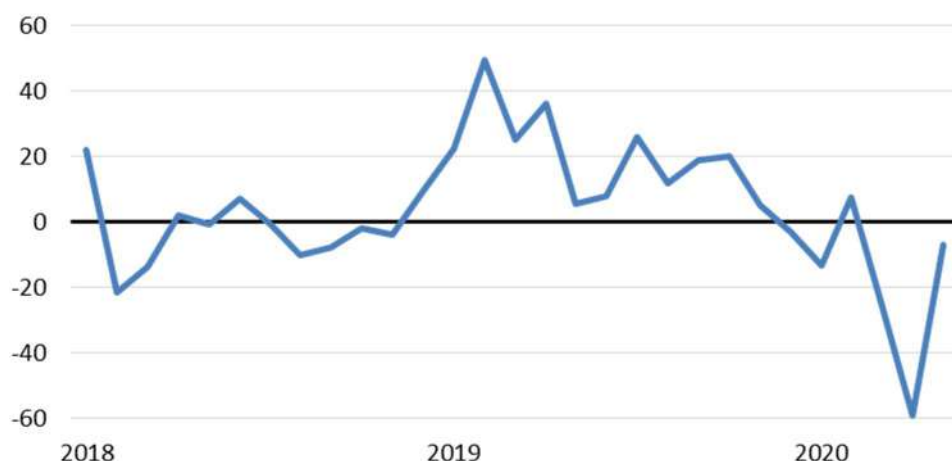
Els indicadors industrials mostren com l'inici de la recuperació al maig

Taula 4. Evolució dels indicadors. Indústria

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de producció industrial (base 2015=100)	81,8	maig 20	17,4%	-30,3%	-16,6%
Índex de producció industrial corregit (base 2015=100)	85,5	maig 20	18,1%	-25,6%	-16,0%
Facturació d'energia elèctrica a la indústria (GWh)	951,9	maig 20	-22,5%	-16,9%	-5,4%
Afiliacions a la indústria total règims (milers)	475,6	juny 20	0,3%	-3,2%	-1,8%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.
p.p: Variació en punts percentuals.

Gràfic 9. Consum de ciment (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat

Els indicadors mostren una aturada quasi total fins abril...

Construcció: perspectives de millora a partir de juny

Tots els indicadors disponibles confirmen que el sector de la construcció va patir una forta caiguda de l'activitat a partir del 13 de març, agreujada encara més per la paràlisi del mes d'abril. Només a títol d'exemple, el consum de ciment va disminuir entre febrer i març un 23,5%. I després, entre març i abril, va disminuir un 45,0% addicional. Però de la mateixa manera que la paralització va ser molt ràpida, a partir del mes de maig i, sobretot, de juny, s'està produint una recuperació molt intensa de l'activitat, de manera que les caigudes en termes interanuals ja s'estan suavitzant.

Algunes dades que permeten mostrar aquest efecte són les següents. En el cas del consum de ciment fins al mes de maig, la darrera dada disponible, s'observa una disminució acumulada del 19,7% respecte l'any anterior. En el cas de la producció de ciment la disminució, també fins al maig, és del 16,0%. En el cas de la licitació oficial

d'obres la caiguda fins a juny és del 17,9%, i pels visats d'obra és del 17,6%, en aquest cas fins al mes d'abril.

Pel que fa al nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social la disminució acumulada fins al mes de juny és del 2,8% i el nombre de treballadors registrats a l'atur s'ha incrementat un 11,9%. Malgrat la disminució del nombre d'afiliats a la construcció, l'evolució en el cas de la indústria (-3,2%) i, sobretot, amb el cas dels serveis (-6,2%) ha estat pitjor, atès que en aquests sectors la reobertura està sent més lenta. De tota manera, és important no prendre's aquestes comparacions al peu de la lletra atès que caldria tenir en compte els treballadors en ERTO que continuen afiliats durant aquest període. Com a síntesi de totes aquestes dades, les estimacions apunten a una variació del valor afegit brut a la construcció per al 2020 del -7,1% i un creixement del 6,3% el 2021.

... i una lleu recuperació al maig, amb una clara recuperació al juny

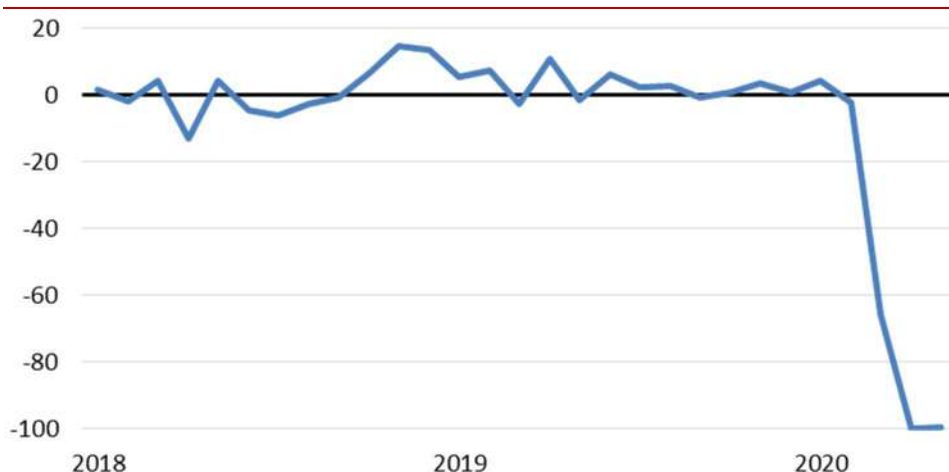
Taula 5. Evolució dels indicadors. Construcció

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	%Variació acumulada*
Consum de ciment (milers de tones)	176,2	maig 20	121,9%	-6,2%	-19,7%
Habitatges iniciats (nombre)	976	abril 20	56,4%	-42,2%	-17,6%
Habitatges acabats (nombre)	725	abril 20	-27,8%	1,3%	26,2%
Licitació oficial (milions d'euros)	180,1	juny 20	228,6%	100,5%	-17,9%
Afiliacions a la construcció total règims (milers)	205,2	juny 20	2,1%	-2,5%	-2,8%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Gràfic 10. Pernoctacions en establiments hotelers (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat

Serveis: sector amb una represa de l'activitat més lenta

A hores d'ara és evident que el sector més afectat pel xoc de la crisi sanitària ha estat el sector serveis. Tal com es preveia, a mesura que s'han anat aixecant les restriccions a la mobilitat, la represa de l'activitat ha estat progressiva, però lenta, sobretot en els sectors del turisme, la restauració i el sector cultural. També cal puntualitzar que és justament en aquests sectors on el risc vinculat a l'aparició de nous brots de l'epidèmia és més elevat. De tota manera, més enllà de que es produeixin o no rebrots i que suposarien un alentiment addicional de la recuperació, l'afectació en el sector serveis durant el 2020 serà molt elevada, ja que l'aturada des de meitat de març ha estat molt intensa.

Els indicadors sectorials coincideixen en assenyalar una paralització de l'activitat a meitat de març que, en termes quantitatius, mostra un mínim d'activitat al mes d'abril. A partir del mes de maig s'inicia, en aquest sector de forma molt tímida, una progressiva recuperació de l'activitat.

Així ho confirmen els indicadors més relacionats. Per exemple, si ens fixem en el sector comercial, l'índex de vendes en comerç minorista ha disminuït fins al mes de maig un 12,4%. En aquest índex es poden comprovar també fortes diferències segons el tipus de productes, atès que en el cas de l'alimentació s'ha produït un increment, fins a maig, del 0,3%, mentre que en les vendes de béns d'equipament personal la caiguda arriba fins al 38,5% en el mateix període.

Les dades relacionades amb la mobilitat són encara més extremes, per raons òbvies. El moviment de passatgers per transport aeri ha estat pràcticament nul a l'abril i maig amb caigudes interanuals del 99,5%. Al juny es comença a recuperar malgrat que encara és un 97% inferior al juny de 2019. Les pernoctacions hoteleres també acumulen una important caiguda fins al maig (-67,6%). Les estimacions pròpies apunten a que el 2020 pot tancar amb una caiguda del VAB al sector serveis del -11,4%, i un increment del 7,2% el 2021.

Forta incidència de la crisi al sector turístic, restauració i cultural

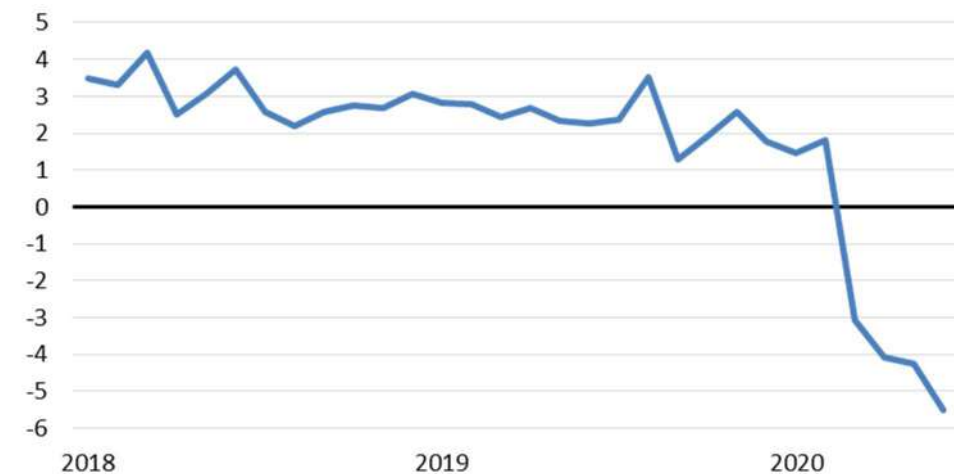
Previsió de variació del VAB en els serveis del -11,4% el 2020

Taula 6. Evolució dels indicadors. Serveis

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Moviment de passatgers als aeroports (milers)	149,3	juny 20	219,7%	-97,3%	-67,8%
Turistes estrangers (milers)	0,0	maig 20	-100,0%	-100,0%	-66,7%
Pernoctacions en establiments hotelers (milers)	25,9	maig 20	---	-99,5%	-67,6%
Ind. d'activitat serveis (IASS) (índex 2015=100)	68,8	abril 20	-27,2%	-41,1%	-14,7%
Afiliacions als serveis total règims (milers)	2.561,2	juny 20	-0,6%	-6,2%	-2,5%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 11. Afiliats total règims (Taxes variació interanual, en %)

Font: MTAS

Es preveu una taxa d'atur del 17,1% pel conjunt del 2020

Mercat laboral: fort increment de treballadors a l'atur

Un dels aspectes destacats de l'anterior informe de conjuntura era la preocupació derivada del ràpid increment del nombre de treballadors afectats per expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO). No obstant, la represa de l'activitat per part de moltes empreses al maig i juny està directament relacionada amb el fet que gairebé no s'ha incrementat el nombre d'expedients en aquests dos mesos. De manera que a finals d'abril es va aturar el fort creixement de les primeres setmanes després de la declaració de l'estat d'alarma.

Encara no disposem dels resultats de l'EPA del segon trimestre. En el cas de les dades sobre afiliats a la Seguretat Social, si que es pot obtenir informació fiable, atès que es disposa de dades fins al mes de juny. Si fem una anàlisi en termes interanuals, s'observen taxes de variació del -2,9% a l'agricultura, del -5,3% a la indústria, del -2,8% al sector de la construcció i del -2,5% als serveis. Aquestes reduccions no són

substancialment diferents de les que es registraven fins a finals d'abril, excepte per al cas del sector serveis. En aquell moment aquestes taxes eren del -2,0%, -1,3%, -2,7% i -1,0%, respectivament.

Les dades d'atur registrat mostren, també fins a finals de juny, un increment del nombre de treballadors a l'atur. Comparat amb el 2019, i en termes acumulats fins a juny, hi ha un 14,8% més de treballadors en situació d'atur. Per sectors, això es distribueix en un 3,6% més a l'agricultura, un 10,1% més a la indústria, un 11,9% més a la construcció i un 18,2% més als serveis. Per tant, aquestes dades també confirmen que les dificultats més greus les estan patint al sector terciari. Especialment als sectors turístic, de restauració i sector cultural.

Per al conjunt de l'any 2020 es preveu un retrocés de l'ocupació del 6,8% i una taxa d'atur del 17,1%. El 2021 la dada d'ocupació milloraria un 5,1% i la taxa d'atur es reduirà al 12,8%.

Les estadístiques del mercat de treball amaguen l'efecte dels ERTOS

Taula 7. Evolució dels indicadors. Mercat laboral

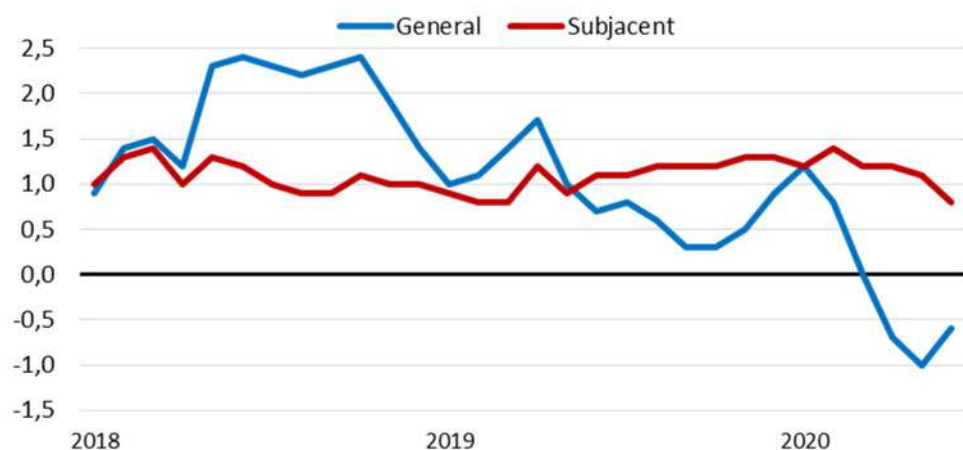
	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Afiliacions al total règims (milers)	3.308,7	juny 20	-0,3%	-5,5%	-2,3%
Atur registrat (milers)	485,0	juny 20	0,4%	35,8%	14,8%
Ocupats (EPA) (milers)	3.451,2	1T-20	-0,8%	1,8%	1,8%
Taxa d'atur (EPA) (percentatge)	10,7	1T-20	0,3p.p	-0,9p.p	-0,9p.p
Cost laboral per treballador i mes (euros)	2.680,9	1T-20	-9,7%	-2,3%	-2,3%

Font: Idescat, INE i MTAS

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Gràfic 12. Índex de preus al consum

(Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Preus: la reducció de la demanda arrossega a la baixa la inflació

El mes de juny, la taxa d'inflació interanual a Catalunya es va situar en el -0,6%, després que el mes anterior s'arribés al mínim de -1,0%. El retorn a taxes d'inflació negatives que no es registraven des de fa quatre anys és fruit de la reducció de la demana agregada arran de la crisi sanitària i per la caiguda del preu del petroli. És una taxa, a més, inferior a la registrada pel conjunt de l'economia espanyola (-0,3%).

De fet, i d'acord amb les previsions apuntades sobre l'evolució econòmica als propers mesos, cal esperar que la taxa d'inflació es mantingui en valors negatius, o propers a zero, encara durant alguns mesos més. A mesura que s'avanci en el procés de desconfinament i el preu del petroli es recuperi, la inflació general tornarà als nivells previs a la Covid-19. Naturalment, es tracta de previsions amb un elevat grau d'incertesa, atès que l'aparició en qualsevol moment de nous brots del virus poden

afectar tant a la banda de l'oferta i la demanda.

En qualsevol cas, les prediccions calculades per la Cambra i per AQR-Lab (UB) apunten que els preus poden caure en mitjana anual el 2020 un -0,3%. De cara al 2021, i si es compleix amb la previsió de recuperació gradual de l'activitat econòmica, la previsió és d'un increment de preus anual del 0,8%. Aquesta atípica situació en la que ens trobem fa que no es pugui parlar de situació de deflació, sinó de reducció de preus momentània, degut al xoc de demanda. Per valorar correctament aquesta evolució és important tenir en compte que el Banco de España preveu, d'acord amb un escenari de recuperació gradual, una inflació per al conjunt de l'economia espanyola del -0,2% el 2020 i de l'1,2% el 2021. I en el cas de la zona euro, la previsió de la Comissió Europea és d'una inflació del 0,1% el 2020 i del 0,2% el 2021.

Previsió d'inflació negativa el 2020, al voltant del -0,3%

Previsió de lleuger repunt dels preus el 2021, amb una inflació del 0,8%

Taula 8. Evolució dels indicadors. Preus

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de preus al consum (índex 2016=100)	104,9	juny 20	0,4%	-0,6%	-0,8%
Índex de preus industrials (índex 2015=100)	99,3	maig 20	-0,9%	-4,9%	-4,0%
Inflació subjacent (índex 2016=100)	105,1	juny 20	0,1%	0,8%	0,5%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Cambra de Comerç
de Barcelona

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

AQR-Lab

Informe trimestral de conjuntura catalana

Juliol del 2020

© Cambra de Comerç de Barcelona i Laboratori de Transferència d'Anàlisi Quantitativa Regional (AQR-Lab)

Equip de treball

Universitat de Barcelona:

Jordi Suriñach

Ernest Pons

Cambra de Comerç de Barcelona:

Joan Ramon Rovira

Carme Poveda

Sandra Gutiérrez Cubero

Data de tancament: 15 de juliol del 2020